

لوړو زده کړو وزارت
غزنی پوهنتون
اقتصاد پوهنځی

تمویل

کال: ۱۳۹۸

سبحان

سبحان

178

د تمويل مفهوم

- د مالي وسايلو برابرول يا دپانگې تهيه کول په يوه تصدي کې د تمويل په نامه يادېږي
- پانگه دپيلانس په **Passive** سمت کې بنودل کېږي، او دا خرگندوی چې کومه پانگه دمتصدي، سهم لرونکو او شريکانو لخوا برابره شوې ده تضميني (**شخصي**) پانگې په نامه يادېږي او کومه پانگه د بانکونو او گريدتي مراجعو لخوا برابره شوې ده چې **داينينو** د پانگې په نامه يادېږي
- **ايرش گوتنبرگ:**
نه يواځې دا چې د شخصي او غيرپانگو پولونه د تمويل په مفهوم کې شامل پولي بلکه په ټوليز ټول ټول هغه تدابير چې دپانگې په رسونه کې له تصدي سره مرسته وکړي او مالي تعادل د تصدي برابرکړي د تمويل په نامه يادېږي.

ادامه ...

- دتمويل مفهوم تردې هم پراخ دى له يوى خواد وسايلوآماده كول له بلى خوادهغه وروستى تدابيردى (ټول هغه وسايل چى **دمالى قيادت ايجاب كوى دتمويل دمفهوم شامل دى**).
- تمويل نه يواځې دنوې پانگې برابرول دي بلكه ټول بنيادي اود داخلي پانگې ساختمانى تغييرات دتمويل ترمفهوم لاندې راځي
- داچې پانگه اچوونه اوتمويل سره نږدې تړاولري دپانگې اچوونې مفهوم روښانه كوو:

پانگه اچوونه

- پانگه اچوونه عبارت ده له: دمالي وسايلو په واسطه د جنسي،
غیر مادي اومالي دارايي گانوتهيه کول دپانگې اچوونې په
نامه ياديږي
- لکه ماشين آلات
- ذخاير مواد خام
- کمکي مواد
- بهاداره اوراق
- حق الاختراع

لنڊيز

- تمويل د مالي وسايلو تهيه ڪولو ته، اوپانگه اچوونه دهمدي وسايلو پڪار اچولو ته وايي
- تمويل ديپلانسن راسته ياپسيف طرف ڪي بنودل ڪيري اوبرعڪس يانگه اچوونه پيا ديپلانسن په چيه يا اڪتيف طرف گي بنودل ڪيري. **Passive** طرف د تصدي حقوق بيه، او **Active** سمت د ثابتو وسايلو دارايو ساختمان رو بنانه ڪوي.
- له بله پلوه، د تمويل او پانگي اچوونې تراو؛
- ✓ د مالي وسايلو په ڪار اچول د نومورو وسايلو د تهيه ڪولو اڀتيا لري.
- ✓ د مالي وسايلو تهيه ڪول پيا د نومورو وسايلو پڪار اچولو اڀتيا لري.

دویم درس

د تصدی اقتصاد په چوکاټ کې د تمویل ځای

- تمویل د تصدی اقتصاد یوله مهمو ساحاتو څخه گڼل کېږي، چې د پانگې ته په کولو ټول مشکلات اوستونزې په یوه تصدی کې خپري.
- د تصدی اقتصاد کولای شو په لاندې برخو وویشو:
 ۱. د تصدی اقتصاد تیوري (تمویل، پانگه اچوونه، تولید او مصرف، تهیه او فروش)
 ۲. د تصدی اقتصاد سیاست چې په عمومي او خصوصي سیاست باند تقسیم کېږي:
- ✓ عمومي سیاست (د عمومي اساساتو دانکشاف او د تصدی د قسمي ساحاتو د انسجام لپاره خدمت کوي)
- ✓ خصوصي سیاست (د تهیې سیاست، تولید سیاست، مالي سیاست (...))

مالي سياست

- د مالي سياست دنده داده چې د تصدي لپاره پانگه برابره کړي چې په لاندې بنسټيزو اصولو باندې ولاړه وي:

✓ نافعيت

✓ اقتصاديت

✓ سياليت

- د پانگې پورتنی برابريت په لاندې دوو طريقو صورت مومي:
 ۱. د پانگې اوپتيمال برابريت سمت (د تمويل په نامه يادېږي)
 ۲. د پانگې اوپتيمال استفادې سمت (پانگه اچوونې په نامه يادېږي)

د تمويل ډولونه

د پانگې برابرولو ټول ډولونه د تمويل په مفهوم کې شامل دي. نه يواځې **شخصي او غير پانگه** چې له تصدي نه بهر ټهه کيږي بلکه خودي تمويل هم په دې مفهوم کې شامل دی (**ذخاير عوايد**)، (**ذخاير احتياطي**)

نظر د سرمايي منشأ ته د تمويل ډولونه؛

۱. **خارجي تمويل؛** پدې معني چې سرمايه له خارج څخه تصدي ته جريان پيدا کوي (**سهم لرونکی، نوي شريک، قرضه اخيستل**).
الف؛ تمويل اشتراکي؛ که سرمايه شخصي افزايش ميا بد از طريق سهامداريا متصدي.

ب؛ تمويل کريدتي؛ سرمايه غير افزايش ميا بد که ميتواند (**قصير المدت، طويل المدت و کوتاه مدت باشد**)

۲. **داخلي تمويل؛** کله چې مالي وسايل د تصدي له خرڅلاو او يا داخل څخه تر لاسه شي (**جدید يا ازدياد بيلانس، قبلي يا تعويض دارايي**)

ادامه...

دسرمایې ورکونکې حقوقې موقوف ته په کتوسره دتمویل ډولونه

دواړه ډولونه کیدای شي په خارجي یا داخلي بڼه شتون ولري

- **خودي تمویل؛** دمفادو له ذخایرو څخه استفاده کول (**شخصي سرمایه، اشتراکی**)

- **غیرتمویل؛** دکریدت اخیستل، دتقاعدذخایر، احتیاطي ذخایر اوداسې نور...

مجدد تمویل؛ کله چې پانگه تهپه شي اما دتصدي دارايي گانې تغییر ونه مومي لکه د غیر سرمایې **تعویضول** په شخصي سرمایه اویا لنډ مهاله پورونو تعویض کول په اوږد مهاله پورونو.

خلاصہ...

- د پانگي د منشا په اساس تمويل په لاندې برخو ویشل کيږي
 - 1. داخلي تمويل؛
 - a. ازدياد بيلانس يا خودي تمويل
 - b. د تقاعد ذخاير
 - 2. خارجي تمويل؛
 - a. اشتراکي تمويل
 - b. کريدتي تمويل
 - i. لنډمهال
 - ii. منځ مهال
 - iii. اوږد مهال

خلاصه...

د حقوقي موقف له لحاظه دتمويل ويش

1.

خودی تمویل؛

1.

شخصي پانگه (خودی تمویل)

2.

اشتراکي تمویل

2.

دغیر تمویل؛

1.

کریدتي تمویل

2.

د اورد مهاله ذخایرو له لارې تمویل (ذخایر تقاعد)

لنڊيز

الف . د بيلانس د زياتوالي له لارې

1. خارجي تمويل (اشتراکی تمويل ، کريدتی تمويل)
2. داخلي تمويل (خودي تمويل ، د ذخايروله لارې تمويل)

ب . د بيلانس د کموالي له لارې

1. د شخصي او غيرپانگې بيرته ورکړه
2. د مفاد توزيع
3. د بيلانس ضرر

ج . د اکتيف تعويض

د . د پسيف تعويض

دریم درس

مالي پلان اودپانگي ڊارٽيا تشبیتول

۱. د مالي پلان ماهیت اودندی؛

- مالي پلان داوسمهال اوراتلونکو مالي وسایلو اړتیاوی تریو بنسټ لاندی راوی
په مالي پلان کې **راکړه او ورکړه** په یوه مشخص وخت کې سره پرتله کیري مالي پلان کیدای شی لند مهاله، منخ مهاله او اورد مهاله وي
- مخکې له هرې پانگوني هغه تمویل کیري اودپانگي **اړتیا تشبیتیري** سرپیره یردي، مالي پلان په لومړي قدم کې **د مالي توازن** لپاره خدمت گوي او په دویم قدم کې دزیاتو مالي وسایلو له ساتلو **څخه هم مخنیوی** کوی

ادامه...

- مالي پلان د راکړې او ورکړې په کمیتونو باندې متکي دی په لویو تصدیگانو کې مالي پلان له نورو قسمي پلانونو لکه د **موادو تهیه، تولید، خرڅلاو** او نوروڅخه په لاس راځي.
- په لنډمهاله پلان کې دپانګې اړتیا، **ثابت ظرفیت** په نظر کې نیسي او یواځې داستخدام درجه تغیرمومي په داسې حال کې چې اوږدمهاله پلان بیا تاسیس، ظرفیتونه لوړول، تعدیل اوساختاری تغیرپه نظر کې نیسي.

ادامه...

- د دارايی جوړښت یا ترکیب په ډېرو اقتصادي ساحو کې **د تخنیکي** عواملو په مټ وړاندې کېږي او د پانګې د اړتیا پلان تثبیتوي
- په مالي پلان کې نه یواځې د **پانګې د اړتیا** کچه په نظر کې ده بلکې د هغې ترکیب د **وخت او سرمایوي مصارفو** له لحاظه هم په نظر کې نیول کېږي
- د دارايیو د ترکیب له لحاظه تصدیکانې به لاندې ډول ویشل کېږي:
 - هغه تصدیکانې چې تشدیدی ثابت دارايي لرونکې دي
 - هغه تصدیکانې چې تشدیدی سیار دارايي لرونکې دي

۲. د پانګې احتیاج تثبیت او دهغو پوښښ

- **د ثابتو** دارايي گانودتهپې لپاره دسرمایې احتیاج تثبیتول آسانه کار دی چی د ثابتو دارايي گانو د سرمایه گذاری د پلان په مرسته، پلان شوی **تولید** تثبیتیري.
- هرکله چی دیوی تصدی له جوړولو سره سم دهغه د ضرورت **تولی ثابتی** دارای گانی تهیه کړل شی پدی صورت کی دسرمایې احتیاج د دارايي دتهپې او تنظیم له **مجموعی** مصارفو څخه عبارت دی (**د شخصی او غیر سرمایه پوښښ ورکوی**)

ادامه...

- **دسپارو** دارايي گانوتشبيتول خه ناخه ستونزمن کاردی لومری بایددتولیدی عواملو ورخنی احتیاج لکه خام مواد، دکار قوه، خدمات اونور سنجش او تعیین شي
- که ورخنی تولیدات په همغه ورخ خرخ شي نو پدی حالت کې د سرمایې احتیاج معادل د یوې ورخې دتولید ارزښت سره دی
- په عمل کې داسې نه ده، یوه برخه د تولید پلورل کیري او یوه برخه یې گدام کې ساتل کیري پدی حالت کې، د هغې جریان (وسایل) یوه وخت ته اړتیا لري که هر خومره د تولید او فروش واټن زیات شي همدومره اندازه د سرمایې احتیاج زیاتیري.

ادامه...

- په عمومي ډول د سپارو دارايي گانو احتياج:
- **د سپارو دارايي گانو احتياج = د توليد ورځني مصارف * د سرمايي وسطي الزام**
- مثال: يوه تصدي روزانه ۵۰۰۰ افغانۍ خام مواد، کارقوه او خدماتو لپاره په توليدي پروسه کې اړتيا لري، د خامو مواد د گدام وسطي وخت ۱۰ ورځې، توليد په وسطي بڼه ۵ ورځې، د نهايي توليد گدام ۱۰ ورځې، په مشتريانو د توليد خرڅول ۲۵ ورځې وي، نو ۵۰ ورځې د سيالو وسايلو انتظار دی

$$50 = 25 + 10 + 5 + 10$$

د سپاری دارای دتهیی کولو لپاره د سرمایی ضرورت $250000 = 50 \times 5000 =$

د مالی پلان مدت

د مالی پلان مهمه دنده عبارت ده ۱. د مصارفو له اړخه تر ټولو مناسب دتمویل وسایلو انتخاب ۲. په مالی پلان کې راتلونکې تادیات باید داسې تنظیم شي چې په نافعیت او سیالیت متکي وي

- مالی پلان چې څومره لنډ مهاله وي په همغه کچه پیش بینی مطمینه او کامله وي

۱. لنډ مهاله پلان تر ۱۲ میاشتو وي (فوقانی اوتحتانی سیالیت)

۲. منځ مهاله له یوه کاله نه تر ۵ کلونو پورې

۳. اوږد مهاله تر ۵ کلونو زیات وي (ستراتیژیک پلان هم ویل کیږی)

د سياليت تثبيت ميتودونه

- د سياليت دتثبيت لپاره عملاً له دوه ميتودونو څخه استفاده كېږي
 - a. د سياليت تثبیت شاخصونه
 - b. مالي پلان ترتيب او تنظيم
- . د سياليت په شاخصونو كې دامعلومېږي چې سياليت تركومي اندازې A لند مهاله قرضونه پوښلی شي
- اوله درجه سياليت** = تادياتي وسايل / لنډ مهاله قرضونه * 100
- دويمه درجه سياليت** = تادياتي وسايل + لنډ مهاله طلبات / لنډ مهاله قرضونه * 100
- درېمه درجه سياليت** = تادياتي وسايل + لنډ مهاله طلبات + ذخاير / لنډ مهاله قرضونه * 100

ادامه...

- د سياليت د شاخصونو ستونزه داده چې تر يوه ټاکلي وخت پورې تړاو لري چې کيدای شي تصدي همغه وخت سياليت ولري اما په اوږد مهال کې له ستونزو سره مخ شي

B. د مالي پلان ترتيب او تنظيم: برعکس، مالي پلان تر يوه وخته محدود ۱۲ میاشتو ټولې راکړه او ورکړه نه دی بلکه يو دينامیک شکل لري او د پکې شاملی وي

مالي پلان بايد لاندې شرايط ولري

1. د کاملت پرنسيپ دراتلونکې ټولې راکړې او ورکړې کاملاً په نظر کې ونيول شي
2. غيرخالص والي پرنسيپ ټوله راکړه او ورکړه بايد په غيرخالصه بڼه وي او تفاوت يې بايد سنجش شي
3. د وخت دقت پرنسيپ ټولې راکړې او ورکړې بايد په ورځني ډول تثبيت شي
4. د مبالغو دقت پرنسيپ ارقام بايد په دقيقه توگه تخمين شي

ادامه...

۳	۲	۱	زمانی انتروال
۷۵۰	۴۰۰	۸۰۰	پولی راگری
۹۰۰-	۵۰۰-	۶۵۰-	- پولی ورگری
۱۵۰-	۱۰۰-	۱۵۰+	= تفاوت
۱۵۰	۲۵۰	۱۰۰	دسیالو وسایلو لومری موجودی
۱۵۰-	۱۰۰-	۱۵۰	+ تفاوت
۰	۱۵۰	۲۵۰	= دیپای موجودی سیال وسایل

ٲلورم درس

د مالی ساحی جو رښت

- د تصدی مالی ساحه په دوه برخو ویشل کیږي ۱. **د سرمایي** او ۲. **دارايي** ساحه

۱. **د سرمایي مفهوم؛** دیوی تصدی سرمایه له هغویو مالی مالغو څخه عبارت ده چې د تصدی د اهدافو لپاره د نقدی اوبانگی دارایی په توګه د مالګانو له طرفه وقف کیږي

- پدی ترتیب سره پولی پانګه د مادی، معنوی او مالی داراییو (**پانګونه**) کیږي پدی صورت کې دیوی تصدی د دارایی مجموعی ارزښت په پولی واحد بنودل کیږي.

- **اولنی پانګه** هغه پانګه ده چې تصدی ورباندې لومړني فعالیتونه شروع کوي د پانګه په دوه طریقو سره **زیاتوالی** مومی ۱. **پیاځلی** یا **مجدد** پانګه اچونه د جنس او یا پیسو په بڼه ۲. **د مفادو** له ترلاسه کولو څخه ډډه کول (د خاير مفاد څخه استفاده) برعکس اولنی سرمایه **کموالی** مومی کله چې ۱. مالګان له کلني مفاد څخه زیاده ترلاسه کړي ۲. او یا هم په یوه مالی دوره کې تصدی ضرر وکړي

دشخصی او غیرپانگی تقسیم بندی

۱. **شخصی پانگه:** له هغی پانگی څخه عبارت ده چی په تصدی پوری تړاو ولری پدی صورت کی **دمتصدي**، **سهم لرونکو** او یا **شریکانو** له سرمایي څخه منظور دی.

۲. **غیر پانگه:** له هغی پانگی څخه عبارت ده چی دتصدی له **خارج (ثالثو)** اشخاصو له طرفه تصدی ته ورکول کیږی.

اوپاهم دهغه **داینینو له پولی طلب** څخه عبارت ده چی خپله پانگه یی دیوه مدت لپاره دتصدی په واک او اختیارکی ورکړی ده (**د داینینو او یا کریدتی پانگه**)

ادامه...

- په غیر سرمایه کی د تصدی مکلفیتونه او قرضونه شامل دی، حتی هغه طلبات هم پکی شامل دی چی پکی نه وی څرگند چی څه وخت، څومره او چاته باید پرداخت کړل شی (احتیاطی ذخایر، احتمالی ذخایر).
- شخصی پانگه + غیر پانگه = مجموعی پانگه
- د پانگی طبقه بندی په شخصی او غیر پانگی سره د سرمایې دورکړی د حقوقی موقف په اساس ترسره کیږی. که چیرته د حقوقی موقف له لحاظه پانگه ورکونکی د تصدی شریک وی پدی صورت کی دهغه سرمایه د شخصی پانگی په بڼه پیژندل کیږی. او یا که د حسابونو د تصفیې په وخت کی د تصدی په دارایی گانو ادعا ولری نو دهغه سرمایه شخصی ده.

دشخصی پانگی ډولونه

- تادیه شوی شخصي پانگه
- سرمایه گذاری شوی شخصي پانگه
 - دتصرف ور شخصي پانگه
- دمسؤولیت له نظره شخصي پانگه (په محدودالمسؤولیت اوسهامی شرکتونوکی دقانون مطابق تر۲۵٪ پوری تعهد شوی اسهام ورته مشروط ایښودل کیږی)

دغیرپانگی ډولونه

- له هغی پانگی څخه عبارت ده چی دتصدی له **خارج (ثالثو)** اشخاصو له طرفه تصدی ته ورکول کیږی **(کریډتی پانگه، د داینینو پانگه اوداشخاصو طلبات)**.
 ۱. هغه قرضونه چی مقدار، دورکری وخت او داین پکی معلوم اومعین وی.
 ۲. هغه قرضونه چی دقرض مقدار، دبیا ورکری وخت اوداین پکی په دقیق ډول نه وی څرگند شوی، دقرض علت دمعاملاتی کال اوبیلانس څخه څرگندیږی (احتیاطی ذخایر اواحتتمالی ذخایر).
- مشروطه پانگه دهغه مکلفیتونو څرگندونه کوی چی تریوی پیښی اویا ځینو شرایطو پوری متعلق وی لکه **ضمانت**.

ادامه...

- **دغير پانگي مدت:**
 ۱. لنڊمهاله (۱.۰)
 ۲. منځ مهاله (۵.۱)
 ۳. اوږد مهاله (۵.۵..)
- دپيسو دپيرته ترلاسته كولو لپاره ترهرڅه وړاندي هغه عقد ته پام اړول كېږي چې د ورکړي په وخت كې منعقد شوی وي.
 - a. په تضامني شركتونو كې ۶ مياشتي مخكني اطلاع سره كولاى شي پيسى ترلاسه كړي.
 - b. دغير سرمايي په هري ورکړي سره يو قرار دادعقد كېږي اوپكى ټول شرايط څرگنديږي.
 - c. شخصي پانگه نظر د شركتونو حقوقى جوړښت ته توپيركوي، ولى دپانگي ايستلو ټول شرايط پكى څرگنديږي.
 - d. په سهامى شركتونو كې په مخكني اطلاع سره نشي كولاى چې خپله پانگه ترلاسه كړي.

د دارایی مفهوم، دندی او ډولونه

- دیوی تصدی **دارایی گانی** له ټولو هغه مادی او معنوی ارزښتونه څخه عبارت دی کوم چی **د تصدی پانگه پکی سرمایه گذاری شویده**. دا مفهوم د موجودی څخه منشأ اخلی چی په ټولو مادی او معنوی امتعو کی ثبت او قیمت گذاری شویده.
- که چیرته له داراییو څخه دیون یا قرضونه منفی کړل شی **خالصی** دارایی گانی ترلاسه کیږی، او له دیونو سره **غیرخالصه** دارایی بلل کیږی.
 - ✓ خالصه دارایی = مجموعی دارایی - دیون.
 - ✓ غیرخالصه دارایی = دارایی + دیون.

ادامه... (د دارایی پولونه)

- I.
1. **ثابتہ دارایی:**
1. **ثابتہ مادی دارایی:**
- a. داستفادی ورمادی دارایی.
- b. داستهلاک ورمادی دارایی.
2. **ثابتہ غیرمادی دارایی:**
- a. مستقلہ غیرمادی دارایی (حق الختراع، حق الامتياز).
- b. غیرمستقلہ غیرمادی دارایی (په آزا پول خرید او فروش نکیبری لکه دتصدی نیک نوم)
3. **ثابتہ مالی دارایی:**
- a. ارزبنت لرونکی ورقی (د طویل المدت استفادی لپاره).
- b. اوږد مهاله طلبات.
- c. دگروی په اساس تضمین شوی قرضونه.

ادامه... (د دارایی پولونه)

- II. **سیاری دارای گانی:**
1. **دجنسی امتعی ذخایر:** (خام مواد، کمکی مواد، نیم کاره تولیدات، کارتمام...)
 2. **طلبات:** (دامتعی په بدل کی، لنډ مهاله قرضونه، مخکنی ورکړی...)
 3. **ارزښت لرونکی ورقی:** (ترهغه خایه چی په ثابته دارای کی نه وی شاملی)
 4. **د تادیاتو (ورکړی) وسایل:** (بانکی دارایی، نقدی پیسی او چک پکی شاملی دی)

د دارایی دوران په تصدی کی

- دیوی تصدی دپانگی او دارایی ساحی د هغوی د دوران په واسطه یو له بل سره ارتباط پیدا کوی، چی کولای شولاندى مراحل یی تفکیک کرو:

۱. دپولی سرمایی تغیر او تبدیلول په جنسی امتعی، کار او خدماتو باندى.

۲. دجنسی امتعی، کاری خواک او خدماتو د ترکیب عملیه دنویو تولیداتو لپاره.

۳. د محصولاتو تبدیلول په پیسو باندى د خرڅلاو په واسطه.

دغه درى گونى عملی د دارایی د جریان یا دوران په نامه یادیری، د دارایی دوران په ټوله کی د سرمایی جریان د تصدی په دریو لویو ساحو کی مطالعه کوی:

۱. تهیه

۲. تولید

۳. خرڅلاو

ادامه...

- د دارایی د دوران محدود مفهوم د جنسی دارایی تبدیل په پولی دارایی باندی دی (دخرثلاو مرحله).
- **خرثلاو:**
 - ✓ اساسی فروشات: د تصدی د اساسی او اصلی فعالیتونو دخرثلاو څخه عبارت دی.
 - ✓ فرعی فروشات: له هغه خرثلا څخه عبارت دی چی د تصدی اصلی هدف او فعالیت نه وی بلکه د اساسی خرثلاو ضمنی برخه وی (د دارایی خرثلاو).
- خالص خرثلاو = غیرخالص خرثلاو - (د قیمت تخفیف + د خریدار تخفیف + دخرثلاو مالیه...).

ادامه...

- پانگه په یوه تصدی کی په بیلابیلو مرحلو او سرعت سره دوران کوی، دپانگی د دوران مدت په لاندی موضوعاتو پوری تعلق لری:
 ۱. دامتعی د ذخیری په مدت پوری (جنسی امتعه).
 ۲. دنیمه کاره موادو دپاتی کیدو مدت ترنهایی تولید پوری (دکارفعالیت).
 ۳. دسرمایی تردوران پوری اودقرضونوتردوباره ترلاسه کولوپوری (خدمات).
- **دپانگی دسرعت دوران = مجموعی خرڅلاو / شخصی پانگه**
- دپادونی ورده چی دسرمایی دسرعت دوران دپانگی دمدت د دوران معکوس دی:
- **دسرمایی دسرعت دوران = ۱ / دسرمایی دمدت دوران**
- **دسرمایی دمدت دوران = ۱ / دسرمایی دسرعت دوران**

ادامہ...

- پہ تجارتی تصدی گانو کی علاوہ پردی باندی **د ذخایرو د سرعت دوران** اود **د ذخایرو د دوران وسطی مدت** ہم بررسی گیری په لاندی ډول:
 - **د ذخایرو سرعت دوران = مجموعی خرڅلاو / موجوده ذخایرو وسطی ارزښت**
 - **د ذخایرو مدت دوران = د ذخایرو وسطی ارزښت \times ورځی / ټول خرڅلاو**
- مثال: که مجموعی خرڅلاو ۸۰۰۰۰۰ افغانی او وسطی ذخایر ۳۰۰۰۰۰ په اندازه سره په یوڅه مالی دوره کی وی نو:
 - سرعت دوران:** $۳۰۰۰۰۰ / ۸۰۰۰۰۰ = ۲.۶۶$ پدی معنی چی ذخایر په یوه کال کی ۲.۶۶ ځلی دوران کوی.
 - د دوران مدت:** $۳۰۰۰۰۰ \times ۳۶۰ / ۸۰۰۰۰۰ = ۱۳۵$ پدی معنی چی ذخایر په همدی مالی دوره کی په وسطی ډول ۱۳۵ ورځی په گدام کی پاتی گیری.

ادامہ...

- پہ ہمدی اساس کولای شوچی پہ پوه تصدی کی دقسمی برخولپارہ پی سنجش کرو، مثلاً: دخامو موادو، گمکی موادو اونورو برخود دوران لپارہ ترتیب شی.
- ولی دثابتی دارایی لپارہ پدی ډول طرز العمل نشی ترسره کیدلای بلکه دهغه د سنجش گولولپارہ دفرسایش له سنجش خخه گار اخلو:

➤ **دثابتی دارایی د دوران سرعت = ثابتہ دارایی / دثابتی دارایی استهلاك**

مثلاً: دثابتی دارایی دتھپی قیمت ۱۰۰۰۰۰ او دهغه کلنی فرسایش ۱۰۰۰۰ پہ اندازہ وی نو:

دسرمایی دوران: $۱۰۰۰۰۰ / ۱۰۰۰۰ = ۱۰$ پدی معنی چی ترلس کالہ پوری دوام کوی او یا ورخخه اقتصادی فعالیت کی کار اخیستل کیری.

قواعد اساسی تمویل:

- قواعد تمویل احتیاج معین سرمایه را در نظر گرفته و ترکیب احتیاج سرمایه را مورد بررسی قرار میدهد
- دو نوع قواعد را بررسی مینماییم:
- - قواعد عمودی ساختار سرمایه
- قواعد افقی ساختار سرمایه
- قواعد عمودی ساختار سرمایه صرف ترکیب سرمایه را مورد بررسی قرار داده
- عبارت از قاعده مالی است که رابطه به دارایی یا استعمال وسایل ندارد، نسبت بین سرمایه شخصی و سرمایه غیر بنام ضریب قرضداری یاد می شود

ادامه ...

- درجه قرضداری = سرمایه غیر / سرمایه شخصی * 100
- به هر اندازه که سهم سرمایه غیر در مجموع سرمایه کوچکتر باشد به همان اندازه اطمینان و تضمین سرمایه غیر بزرگتر است
- یکی از اهداف طویل‌مدت یک تصدی اعظمی ساختن مفاد آنست که منجیث اعظمی ساختن نافعیت سرمایه شخصی آرایه میگردد
- سرمایه غیر در یک تصدی ربح ثابت بدست آورده بدون در نظر در گرفتن وضع حاصلات تصدی

- اگر ربح سرمایه مجموعی نظر به سود ثابت سرمایه غیر بزرگتر باشد در اینصورت تفاوت بین هر دو حاصل به نفع سرمایه شخصی است
- ازدیاد نافعیت سرمایه شخصی توسط سرمایه گذاری ها که از طریق سرمایه غیر تمویل می گردد، هر گاه نافعیت سرمایه مجموعی نظر به ربح سرمایه غیر بزرگتر باشد در این صورت نافعیت سرمایه شخصی مربوط به نافعیت سرمایه مجموعی ،

- برعکس ، اگر نرخ ربح سرمایه غیر نظر به نافعیت سرمایه مجموعی بزرگتر باشد ، درین حالت تاثیرات آن بالای نافعیت سرمایه شخصی منفی است
- حاصل سرمایه مجموعی $R(E+F) =$
- $R_e = r + (r - r_f) / E * F$
- تا زمانیکه نافعیت سرمایه مجموعی نظر به ربح سرمایه غیر بزرگتر باشد با ازدیاد درجه قرضداری نافعیت سرمایه شخصی افزایش می نماید

- نافعیت سرمایہ مجموعی معادل ربح سرمایہ
غیر است درین حالت نافعیت سرمایہ
شخصی مربوط درجه قرضداری نمیباشد
ودرین صورت:

- نافعیت سرمایہ مجموعی نظر به ربح سرمایہ غیر
کوچکتر، اما مثبت میباشد درین نافعیت سرمایہ
شخصی با ازدیاد درجه قرضداری به نرخ مثبت در
ساحه منفین تقلیل می نماید

- سوال: هر گاه نافعیت سرمايه مجموعی در يك
تصدی $r=12\%$ نرخ ربح سرمايه غير $r_f=85$
سرمايه غير $F=120000$ و سرمايه مجموعی
 $K=360000$
 - نافعیت سرمايه شخصی را سنجش کنید
 - درجه قرضداری تصدی چند است
 - درجه قرضداری درینحالت بالای نافعیت
سرمايه شخصی چه تاثیر دارد؟

- $K=F+E$ $360000=120000+E$
 - $R_e=r+(r-r_f)F/E$
- $R_e=0.12+(0.12-0.08)120000/240000>14\%$

انواع وسایل سیال:

- قدرت پرداخت: عبارت از قدرت تصاحب بالای وسایل تأدیات به یک تاریخ معین می باشد
- وسایل سیال: چک، وکسل اسعار خارجی
- زمانی جز قدرت شمرده می شود که در روز تأدیه به وسایل قانونی سیال تبادل شده بتواند و یا از طرف داینین مستقیماً بدون کدام مشکل پذیرفته شده بتواند
- قابلیت سیالیت: عبارت از قدرت تبادلوی حصص مختلف دارایی به وسایل تأدیات میباشد

ادامه

- **وسایل سیال درجه اول** : موجود کسه ، داراییهای بانکی ، چک و کسب که قابلیت تنزیل را داشته باشد
- **وسایل سیال درجه دوم** : اوراق بهادار ، موجودی های امتعه سهل فروش ، مواد خام
- **وسایل سیال درجه سوم** : مواد نیمه کاره و کار تمام و دارایی ثابت که دارای خصوصیت صعب فروش را داشته باشد
- **وسایل سیال درجه چهارم** : وسایل غیر سیال که در حالات عادی قابل فروش نمی باشد مانند دارایی ثابت و بسیار ضروری که هنگام تصفیه تصدی بفروش می رسند

شاخص سیالیت :

- شاخص سیالیت : عبارت از همان اعدادیست که توانایی تصدی را در مورد ادای مکلفیت های وی آرایه میدارد
- سنجش سیالیت : اقلام اکتیفی (داراییها) نظر به ارزش سیالیت آنها ، با اقلام پسیفی (سرمایه) نظریه استعمال تادیوی آنها مقایسه شده و مقابل هم قرار داده می شود
- سیالیت = وسایل سیال موجود / وسایل مورد ضرورت <1ویا>1

سنجش مالی منحیث وسیله برای تثبیت سیالیت :

- هر قدر که دوره سنجش مالی کوتاه تر باشد به همان اندازه تثبیت سیالیت دقیق تر میباشد
- داده دوره سنجش مالی

سنجش مالی :	سنجش مالی :
1- موجودی اول	- داد قرضه
2- ستد مالی :	- داد اشتراکات
- ستد قرضه	5- داد نتیجوی
- ستد اشتراکات	- داد برای تهیه عوامل تولید
(اسهام)	- داد مالیات
3- ستد نتیجوی :	6- تفاوت سیالیت
- ستد فروش	(تفاوت سنجش مالی ویا دارایی
محصولات	پولی)

الف - پرداختهای مالی (داد و ستد مالی :)

- پرداخت های مانند پرداختهای قرضه (داد و ستد قرضه) و پرداخت های اشتراکات (داد و ستد اشتراکات) شامل پرداخت های مالی میباشد
- این نوع پرداختها بالای نتایج تصدی بی تاثیر بوده ولی برای تعیین حجم پولی تصدی دارای اهمیت زیاد است
- مثلا اخذ قرضه باعث افزایش و پرداخت قرضه باعث کاهش حجم پولی تصدی شده ولی بالای نتایج تصدی بی تاثیر است

پرداخت نتیجه‌جوی (داد و ستد نتیجه‌جوی)

- پرداخت‌های مانند پرداخت‌های مربوط به بازار (تهیه عوامل و فروش محصولات)، پرداخت‌های مالیات، کمیشن‌ها و ربح (داد و ستد مانند مالیات، کمیشن‌ها و ربح) شامل این نوع پرداختها میباشد
- پرداختهای فوق برای سنجش نتایج و تثبیت وضع مالی تصدی دارای اهمیت است (سنجش مالی مفاد و ضرر تصدی را نشان میدهد)
- مثلاً فروش محصولات به نقده، از یک طرف بالای سنجش مفاد و ضرر قابل ملاحظه بوده و از طرف دیگر بالای سنجش مالی تصدی تاثیر دارد (حجم پول ازدیاد می نماید)

ادامه ...

- در بانک ها و موسسات پولی پرداختهای مالی دارای اهمیت زیاد است
- در صنایع تجارت و خدمات پرداخت های نتیجوی دارای اهمیت زیاد است
- علاوه تا موجودی اول و اخیر که منحیت تفاوت سیالیت آرایه میگردد نیز گنجانیده شده است
- موجودی اول ، از دوره گذشته به سنجش مالی انتقال شده در حالیکه موجودی اخیر تفاوت سیالیت دوره ویا تفاوت دارای پولی را در تصدی آرایه می کند

ادامه ...

- اگر موجودی اول را به ZAB
- تفاوت سیالیت را به La
- ستد دوره را به E
- داده دوره را به A نشان دهیم ($La=ZAB+E-A$)
- رابطه فوق نشاندهنده سیالیت مطلق است (کمیت های موجود و کمیت های جریانی را دارد)
- اگر La یک کمیت منفی باشد (تصدی غیر سیال و خطر ورشکستگی وجود دارد)
- تدابیر جهت از بین بردن ورشکستگی و عدم سیالیت جلوگیری شود

سیالیت های نسبی :

- الف- سیالیت سرمایه مجموعی = سیالیت مطلق / سرمایه مجموعی * 100 ویا $LK = La / (K * 100)$
- ب- سیالیت ستد = سیالیت مطلق / ستد دوره * 100 ویا $(Le = La / E * 100)$
- ج- سیالیت ستد نتیجوی = سیالیت مطلق / ستد نتیجوی * 100 ویا $(LeR = La / ER * 100)$

ادامه...

- سیالیت سرمایه مجموعی نشاندهنده‌ی اینست که چه قسمت از مجموع بیلانس بصورت سیال نگهداری شده است
- سیالیت ستد و سیالیت ستد نتیجوی نشاندهنده‌ی اینست که کدام قسمت ستد وستد نتیجوی منحیث موجود سیال در تصدی وجود دارد

ادامه...

- سرحد تحتانی بدو بخش تقسیم می شوند:
 - سیالیت تحتانی
 - سیالیت فوقانی
- تعیین سرحد تحتانی مربوط به دو عامل ذیل :
 - **رجحان خطر:** به اندازه که سرحد تحتانی بزرگتر باشد به همان اندازه خطر عدم سیالیت کم میشود (اگر خطرات به تصدی زیاد باشد، ایجاب مصونیت بیشتر نموده وساحه بزرگتر تعیین شود
 - **حصول مفاد:** سرحد تحتانی به مفهوم نگاه کردن پول است ، و نگاه کردن پول به معنی صرف نظر کردن از مفاد است در حالیکه پول میتواند یا قرض داد یا سرمایه گذاری نمود

تفاوت پرداخت نتیجه‌جویی :

- سیالیت که توضیح شد ، جمع داد وستد یک تصدی (داد وستد نتیجه‌جویی) را دربر میگیرد
- در پهلوی آن تفاوت پرداخت نتیجه‌جویی به حیث مشکل دوم اقتصاد مالی رول مهم را بازی میکند
- تفاوت پرداخت نتیجه‌جویی مطلق = ستد نتیجه‌جویی - داد نتیجه‌جویی
 - پروسه تولید در اقتصاد مالی از طریق داد وستد نتیجه‌جویی منعکس می شود
 - پرداخت نتیجه‌جویی به حیث تفاوت بین هر دو کمیت رابطه پوشش اقتصاد مالی و پروسه تولید را نشان میدهد

ادامه ...

- اگر تفاوت نتیجوی > 0 باشد
 - پروسه تولیدی از نگاه مالی بخود متکی است یا تمویل خودی وجود دارد
- اگر تفاوت نتیجوی < 0 باشد
 - این کسر توسط اخذ کریدت بدون متضرر ساختن هدف سیالیت، از بین رفته می تواند که معمولا در تمویل سرمایه گذاری و در پروسه رشد صورت میگیرد
 - این پوشش کسر از نگاه حجم و زمان بصورت محدود مناسب است
 - و برعکس، دچار مشکلات سیالیت و خطر ورشکستگی تصدی متوقع است

ادامه...

- سیال بودن تصدی یک امر مهم تلقی شده ولی از آن مهم اینست که باید دانست :
 - که آیا سیالیت بالای تفاوت پرداخت نتیجوی مثبت استوار است ؟
 - ویا اینکه از طریق اخذ کریدت اضافی ممکن گردیده است؟ -
- یعنی تمویل خودی تا چه حد از توسط ستد نتیجوی فعلی ممکن است ؟ و تا چه حدی باید اخذ قرضه شود؟
- ازین لحاظ ، تفاوت پرداخت نتیجوی یک کمیت مهم تمویل داخلی را نشان میدهد و حجم سرماییه گذاری آیند عمدتاً مربوط به تفاوت پرداخت نتیجوی منتظره است

ادامه ...

- تفاوت پرداخت نتیجه‌ی نسبی به ارتباط ستد نتیجه‌ی =
تفاوت پرداخت نتیجه‌ی مطلق / ستد نتیجه‌ی *100
• $Ezee = Eza/ER$ ویا هم
- تفاوت پرداخت نتیجه‌ی نسبی به ارتباط قروض اسمی
= تفاوت پرداخت نتیجه‌ی مطلق / قروض اسمی *100
• $EZS = Eza/LF * 100$
- اگر EZS مساوی به ۲۵٪ باشد معنی دارد که تمام قروض
اسمی را میتوان در ۴ دوره توسط مازاد ستد نتیجه‌ی
تادیه کرد

اشکال تهیه سرمایه :

1. تمویل داخلی: زمانیکه یک تصدی وسایل تمویل اضافی را از داخل تصدی یعنی از پروسه دوران، تهیه نماید

انواع تمویل داخلی : -

تمویل خودی -

تمویل از طریق فرسایش -

تمویل از ناحیه ذخایر احتیاطی -

آزاد ساختن سرمایه از طریق تدابیر معقولیت -

1. تمویل خارجی

الف- تمویل خودی:

- **تمویل خودی:** عبارت از تمویل ذریعه نگهداشت مفاد است
- یعنی مفاد بدست آمده بالای سهامداران توزیع نکرده بلکه در داخل تصدی از آن استفاده صورت میگیرد
- تصدی درینصورت، از یک طرف نقش پس اندازه کننده و از جانب دیگر نقش سرمایه گذار را بخود میگیرد
- **اندازه تمویل خودی مربوط به عوامل ذیل اند:**
 - **فعالیت مارکیت تصدی:** تمویل خودی صرف برای تصدیهای میسر است که در مارکیت فعالیت نموده و مفاد را حاصل میدارد
- تمویل هیچ گاه به مقصد تمویل تاسیساتی نبوده بلکه صرف بمنظور تمویل بعدی بکار میرود
- برای تصدیهاییکه جدیداً داخل مارکیت می شوند امکان تمویل خودی محدود میباشد

ب - موقف مارکیت

1. شکل مارکیت : در صورتیکه موقف انحصاری باشد امکانان برای تمویل خودی مساعدتر است
2. ارتجاعیت تقاضا: تقاضای غیر ارتجاعی برای تمویل خودی نسبت به تقاضای ارتجاعی مساعدتر است
3. وضع تموجات اقتصادی: در مرحله صعودی نوسانات بلند بردن قیمت ها در مارکیت نسبت به حالت نزولی نوسانات سهلتر تحمیل می شود

ج- میزان مفاد دیفرانسیل

- مفاد دیفرانسیل عبارت از تفاوت بین سطح مصرف تصدی و سطح مصرف تصدی های رقیب میباشد
- میزان مفاد دیفرانسیل مربوط به ساختمان مصرف یک تصدی به مقایسه ساختمان مصرف تصدی های رقیب می باشد
- مثلاً: یک تصدی محصول خویش را که مشابهت کامل به محصول تصدی های دیگر داشته و باوی رقیب میباشد

د - مقررات حقوق تجارت و حقوق مالیات:

- امکانات تمویل داخلی ذریعه مقررات قانونی تحت تاثیر قرار داده شده میتواند
- قوانین تجارت و حقوق مالیات میتواند تمویل خودی را توسعه و برعکس محدود نماید

۲- تمویل ذریعه فرسایش:

- وظیفه فرسایش است که مصارف تهیه و یا تولید امتعه اقتصادی را که مدت استفاده چندین ساله را دارا باشد بالای سالهای استفاده آنها تقسیم نماید
- فرسایش در حساب مفاد و ضرر بحیث مخارج آرایه می شود
- ذریعه فرسایش وسایل سیال که برای مدت طولانی شکل و سایل جنسی را گرفته بصورت تدریجی دوباره بشکل سیال درمیآید
- بعبارہ دیگر، ارزش موجود آرایه ثابت تقلیل، و وسایل سیال تصدی ازدیاد می نماید

ادامه....

- در بعضی شرایط ممکن که با مبالغ آزاد شده فرسایش نه تنها سرمایه گذاری های مکرر تمویل شود بلکه سرمایه گذاری های اضافی بمنظور توسعه تصدی نیز انجام میابد
- فرسایش منحیث یک وسیله تمویل استفاده گردیده و ذریعه آن ظرفیت تصدی بدون آوردن سرمایه از خارج تصدی وبدون نگهداشت مفاد، توسعه نماید
- حجم توسعه ظرفیت تولیدی توسط مبالغ فرسایش مربوط به عوامل ذیل:
 - تعداد دستگاها: مدت استفاده دستگاها -
 - طریقه فرسایش -

- اگر تصدی محصولات خویش را بدون مفاد هم بفروش برساند تاثیر آزاد شدن سرمایه تبارز می نماید
- درین حالت ، دارایی ازدیاد نیافته بلکه صرف بنیه یا ساختمان آن تغییر می نماید
- بطور خلاصه ، تحول در دارایی بوجود می آید ولی در حجم پیلانس کدام تغییر بوجود نمی آید

۳- تمویل ذریعه ذخیره احتیاطی:

- ذخایر احتیاطی در بیلانس بحیث یک قلم سرماییه آرایه گردیده و از جمله سرماییه غیر محسوب می شود
- ذخایر احتیاطی ، برای دیونی که وقوع آنها نظر به زمان در دوره حسابی جاری قابل تصور بوده اما منوط به بعضی عوامل نامطمین باشد ، در نظر گرفته می شود
- انحلال ذخایر احتیاطی ، زمانی موجب افزایش مفاد می گردد که کدام معامله مربوطه که این ذخایر احتیاطی به منظور آن تشکیل شده است ، بوجود نیاید

ادامه ...

- تاثیر تمویل ذخایر احتیاطی درینست که سرمایه غیر بدون ربح برای مدت معین به اختیار تصدی قرار میداشته باشد
- تاثیر تمویل ذخایر احتیاطی قصیرالمدت بوده می تواند
- مثالهای که تاثیر قصیرالمدت دارد:
 - ذخایر احتیاطی بمنظور مالیات
 - ذخایر احتیاطی برای مصارف دعوا
 - ذخایر احتیاطی برای ترمیمات بزرگ
 - ذخایر احتیاطی برای بلند رفتن قیمت اقلام دارایی ثابت
- ذخایر طویل المدت مانند ذخایر تقاعد

ادامه...

- ذخایر احتیاطی مانند تقاعد مفاد همان دوره را تقلیل میدهد
- مبالغ را به تصدی مربوط میسازد که در غیر آن بصورت مفاد توزیع میشد
- 1. مبالغ ذخیره شده بزرگتر از تقاعد باشد (تاثیر تمویلی آن زیاد است)
- 2. هر مبالغ ذخیره شده = تقاعد (تاثیر تمویلی ندارد)
- 3. مبالغ ذخیره شده کوچکتر از تقاعد (وسایل مالی تقلیل نموده و تاثیر تمویلی ذخایر تقاعد، کاهش میابد
- تاثیر تمویلی ذخایر تقاعد زمانی بزرگ است که کدام تادیه وجود نداشته باشد، بسیار بزرگ است
- موسسات جدیدالتاسیس که جدیداً مبالغ تقاعد را تشکیل میدهد بزرگ است

۴- آزاد شدن سرمایه ذریعه تدابیر معقولیت:

- زمانی که متصدی قادر شود تا عین حجم تولید و دوران را با بکار بردن کمتر سرمایه بدست آورده و مبالغ سرمایه اضافی را به مقاصد دیگری آزاد سازد
- سیاست معقول تولید و فروش میتواند موثریت پروسه ی تولید را افزایش دهد

تمويل خارجى :

- تمويل اشتراكى : آوردن سرمايه شخصى از خارج
تصدى توسط سهامداران و شرکاي تصدى نظر به
شکل تصدى مى باشد
- انواع تمويل اشتراكى :
 - تزويد سرمايه خود تاجر انفرادى -
 - تزويد سرمايه يك ويا شرکاي جديد -
 - پذيرفتن يك شريك جديد در عين حال پول پردازد -
 - نشراسهام -

تمويل اشتراكي در اشكال مختلف شركتها:

- تمويل اشتراكي در شركتهاي انفرادي: قابليت حركت خيلي زياد است
- محدوديت قانوني وجود ندارد، افزايش يا کاهش سرمايه
- محدوديت هاي اقتصادي وجود دارد، برداشت هاي زياد جريان تصدي را مختل نموده و حجم فعاليت تصدي محدود ميسازد
- سرمايه خصوصي لامحدود ميسر نمي باشد
- نافعيت نيز قابل دقت است

تمویل شرکت های تضامنی:

- جریان سرمایه توسط مقررات قانونی محدود ساخته شده
- اگر قرارداد چیزی دیگری وجود نداشته باشد سهم تمام شرکا به پرداخت عین مبلغ سرمایه مکلف اند
- مفاد به حسابات سرمایه شرکا علاوه و ضرر از آن وضع میگرد
- در ظرف سالها حسابات هر یک از شرکا تفاوت پیدا میکند زیرا که تادیات شرکا از هم متفاوت اند و از طرف دیگر برداشت های شان از مفاد هم فرق می کند

تمویل اشتراکی شرکت های کوماندیت:

- درین شرکتهای سرمایه بدو بخش تقسیم شده :
شرکای با مسوولیت کامل: مانند شرکای تضامنی با تمام-
دارایی خود مسوولیت داشته
- سرمایه شان متغییر بوده و توسط مفاد یا ضرر که بحساب
سرمایه شان معامله شده ویا برداشت ویا پرداخت تغییر میکند
- شرکای کوماندت با مسوولیت محدود: تعهد وجود دارد که -
مقدار معین سرمایه را بدوش بگیرند
- جهت حفظ حقوق داینین ، برداشت خصوصی اجازه نمی دهد
- حصص سرمایه کوماندیت ها قابل تغییر نبوده بلکه رسماً ثبت
شده
- مفاد کوماندست ها برای شرکت دین بوده بحساب سرمایه معامله
نشده در اخیر سال توزیع می شود
- اگر سرمایه کوماندست ها هنوز کاملاً تادیه نشده باشد مفاد تا
زمانی بحساب سرمایه شان زیاد می شود که به سرمایه پذیرفته
شده شان برسد

تمویل اشتراکی در شرکت های لمتد:

- سرمایه شرکت های لمتد قبلا تعیین و ثبت تجارتي شده و بنام حصه هر يك از شركا تقسیم می شود
- این اشتراك كتي به شكل اوراق بهادار نبوده لهذا قابلیت انتقال آنها نسبت به اسناد سهم شركت های سهامی مشكلتر
- مفاد و ضرر بالای سرمایه تاثیر ندارد
- مفاد یا توزیع شده یا به ذخایر علاوه میگردد
- ضرر یا از ذخایر تادیه شده یا در بیلانس بحیث انتقال ضرر معامله می شود

تمویل اشتراکی در شرکتهای سهامی:

- سرمایه شرکت سهامی بشکل سرمایه اساسی تثبیت گردیده و مبلغ مجموعی آن در ثبت تجارتي درج گردیده و به شکل اسناد سهام تقسیم و شکل کتبی را دارا میباشد
- سهام وقتی نشر می شود که شرکت بحیث شخصیت حقوقی عرض اندام کند
- خرید و فروش اسناد سهم قاعدتاً بی نام صورت میگیرد که خاصیت غیر قابل استرداد را به شرکت را دارا میباشد

ادامه....

- ارزش حقیقی سند سهم که در بورس محاسبه می شود بلندتر و پایین تر از ارزش اسمی بوده میتواند

• زیرا که :

سرمایه شخصی حقیقی نه تنها متشکل از سرمایه - اصلی بلکه متشکل از ذخایر مخفی و آشکارا و حتی انتقال یک اندازه مفاد نیز میباشد

تزیید سرماییه شرکت های سهامی :

- الف - تزیید سرماییه از نگاه اقتصادی: شامل تمام انواع سرماییه شخصی چه سرماییه اصلی و چه سرماییه اضافی (ذخایر انتقال مفاد)
- ب- تزیید سرماییه از نگاه حقوقی:
 - الف - تزیید عادی سرماییه : تغییر اساسنامه ضروری است که از طرف مجمع عمومی با اکثریت آرا صورت میگیرد، علاوه تا ثبت تجارتي نیز باید تغییر بخورد، بعد از آن به پیمانیه افزایش سرماییه اسهام جدید انتشار میابد

- ب- تزئید منظوری شده سرماییه : هیت مدیره نظر به تصویب مجمع عمومی ویا نظر به اساسنامه صلاحیت تزئید سرماییه را در آینده در اوضاع مساعد را دارا میباشد
- این صلاحیت اعظمی برای پنج سال و تا ۵۰٪ ارزش سرماییه اسمی فعلی بالغ شده می تواند
- ولی تزئید مشروط سرماییه که شرکت اسناد قرضه را نشر کند که در آینده با سهم تبادل شده بتواند
- تزئید سرماییه منظوری مجمع عمومی را ایجاب می کند

تثبیت نرخ سهم بین بیلانس و نرخ بورس:

- نرخ بیلانس : به اساس سرمایہ شخصی داخل بیلانس سنجش شدہ کہ مرکب از سرمایہ اصلی اسمی (سرمایہ اساسی) + ذخایر + مفاد
- نرخ بیلانس = سرمایہ شخصی شامل بیلانس / سرمایہ اصلی * 100
- در صورتیکہ ذخایر مخفی را در نظر بگیریم :
- نرخ اصلاح شدہ بیلانس = سرمایہ شخصی + ذخایر مخفی / سرمایہ اصلی * 100

- مثال : سرمایه اصلی = 500,000
 - ذخایر قانونی = 50,000
 - ذخایر اختیاری = 250,000
 - ذخایر مخفی = 100,000
- سرمایه شخصی شامل بیلانس = 800,000
- سرمایه شخصی بشمول ذخایر مخفی = 900,000
- نرخ بیلانس = $100/500,000 * 800,000$ که مساوی به 160% میشود
- معنی آن اینست که به هر 100 افغانی سرمایه اساسی 60 افغانی سرمایه شخصی اضافی نیز وجود دارد

نسبت ارزش عاید و سرمایه اساسی:

- نرخ ارزش عاید = ارزش عاید / سرمایه اساسی
 100^*
- ارزش عاید = عاید خالص / نرخ ربح سرمایه 100^*
- مثال: اگر عاید خالص 60000 افغانی و نرخ ربح 5%
ارزش عاید = عاید خالص / نرخ ربح 100^* $(60,000/5)$ مساوی میشود به 1200000
- نرخ ارزش عاید = $100^* 1,200,000/500,000$ مساوی به 240%

- نرخ بورس به اساس عرضه و تقاضا تعیین میشود
 - اساس نرخ بورس را اصل دارایی یعنی نرخ بیلانس و یا نرخ ارزش عاید
 - توقعات آینده عاید
 - تاثیرات اقتصادی و غیر اقتصادی مانند:
 - مفاد-
 - افزایش سرمایه-
 - انکشاف عمومی-
 - نوسانات اقتصادی-
 - تدابیر اقتصادی، مالیات، انتظارات خوش بینانه -
 - وبدینانه

تمویل کریدتی :

- آوردن سرمایه ذریعه اخذ کریدت است که از طرف داینین یعنی اشخاص که مالک شمرده نمی شود به اختیار تصدی گذاشته می شود
 - اهلیت کریدت یک تصدی :
 - سرمایه شخصی -
 - سایر تاسیسات -
 - نافعیت تصدی -
- تصدی علاقمند است که ربح سرمایه غیر نظر به نافعیت کمتر و مصارف ثابت کریدت خیلی زیاد نباشد

مزایای تمویل کردتی از نگاه دهندہ سرمایه:

- موقف مساعد حقوقی در صورت افلاس
- عواید منظم و مداوم ربح- نتیجه تصدی خوب نباشد
- سرمایه صرف برای مدت معین به اختیار گذاشته شده- به مقاصد دیگری نیز بکار انداخته شده
- نواقص:
 - عدم سهمگیری در رهبری تصدی -
 - عدم اشتراک در مفاد متزاید -
 - عدم اشتراک در دارایی عینی و ذخایر تصدی -